

Férový obchod

Vítej na stanovišti **Férový obchod!**

Během dopolední a odpolední části se zúčastníš několika aktivit, kde si ujasníš, co je férové chování a jaké má podoby. Dále zjistíš, jakým způsobem se férový přístup uplatňuje v oblasti obchodu.

Po celou dobu budeš pracovat ve dvojici, v jaké jsi plnil úkoly v ranní části programu.

Postupuj podle pokynů učitele a jeho pomocníků.

MUNDANI

Dopolední část

Úkol č. 1

Začneme aktivitou "**Jak vypadá férové chování?**".

Učitel ti pustí krátké video s 5 příklady férového chování. **S kolegou přemýšlejte, v čem jsou jeho hlavní aktéři k sobě fér? Vyplňte tabulku.**

Chovali se k sobě lidé na videu férově?			
	Ano	Ne	Proč
Video č. 1			
Video č. 2			
Video č. 3			
Video č. 4			
Video č. 5			

Jaké jsou zásady férového chování?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MUNDANI

Úkol č. 2

Zahraj si roli ve scéně "**Hraju férově?**".

- Ve dvojících obdržíte kartičku s popisem konkrétní každodenní situace.
- Dokončete příběh v duchu férového/neférového chování. Kartička vám sdělí způsob, jakým máte příběh dokončit.
- Na závěr učitelem vybrané dvojice sehrají krátkou scénku dané situace. Ostatní budou popisovat, co na scénce bylo či nebylo férové.

MUNDANI

Úkol č. 3

Nyní se pusť do aktivity "**Logo férového chování**"

Vytvořte pomocí pastelek, fixů a papírů logo, které by mělo podle tebe a tvého kolegy symbolem férového chování. Můžete se inspirovat symbolikou fair play ze světa sportu. Využij znalostí z předešlých aktivit.

Co je logo?

- Značka hnutí, firmy, organizace, instituce.
- Používá se k propagaci.

Fair play

- Dodržování pravidel, sportovní chování, pomoc druhému.

- Na závěr aktivity logo představte ostatním skupinám.

Odpolední část

Úkol č. 1

Férové chování se uplatňuje také v oblasti obchodu a výroby různých produktů. Abys poznal konkrétní příklad, zapojíš se do aktivity "**Co je férový obchod?**".

Co je fair trade?

- Přístup, který pomáhá pěstitelům, zaměstnancům a řemeslníkům z chudých zemí.
- Dává jim možnost užít se za důstojných podmínek.
- Zaměřuje se na produkci kaka, banánů, kávy, čaje, bavlny a cukru.

Fairtradový příspěvek

Pěstitelé k férové ceně dostávají fairtradovou prémii - peníze na zajištění čisté vody, výstavbu školy, nákup léků atd.

Přečti si následující text o životě dělníků na kakaových plantážích.

Lucy Mansa

Mluví o tom, co přinesl fair trade jejímu životu.

Lucy Mansa je pěstitelkou kaka z Ghany. Je členkou Kuapa Kokoo – družstva zapojeného do fair trade.

"Většina kakaových bobů vypěstovaných v Ghaně se posílá do Velké Británie a jiných zemí v Evropě, kde se z nich vyrábí čokoláda. Jsme závislí na penězích z kaka ve všech ohledech: nákupu potravin, oblečení, léků i školného. Předtím než jsem se připojila ke Kuapa Kokoo jsme často nedostali zaplacení a museli jsme si půjčit peníze nebo žít bez nich. S fair trade je to jiné. Kuapa Kokoo platí všem svým pěstitelům spravedlivou cenu za jejich plodiny – v hotovosti a včas. Jsem velmi šťastná: od té doby, co jsem se připojila k fair trade si mohu dovolit posílat děti do školy. Ženy a děti v mé vesnici teď nemusejí chodit míle daleko pro vodu do řek a napajedel, které byly špinavé a plné nemocí. Díky studnám, které se postavily za fairtradový sociální příspěvek, mají lidé bezpečnou, čistou vodu rovnou v srdci vesnice. Děti mohou chodit do školy, protože nemusí trávit hodiny nošením vody."

Jaké principy Fair Trade jsou v textu uvedeny?

.....

.....

Úkol č. 2

Aktivita "Dětská práce"

System férového obchodu bojuje proti dětské práci. Nyní sám zjistíš, s čím se mnohé děti z chudých zemí musí při produkci kakaa potýkat.

Dětská práce

Všechny formy práce, které vykonávají děti do 18 let, které jsou škodlivé pro jejich zdraví a brání jim ve školní docházce.

- v současnosti pracuje 215 miliónů dětí ve věku 5 - 17 let
- 55 % v Asii
- 33 % v Africe
- 6 % v Latinské Americe

Učitel ti pustí reportáž o produkci kakaa. Po zhlédnutí videa si také přečti výpovědi dětí, které jsou nuceny pracovat. Odpověz na závěrečnou otázku.

Ukázka č. 1

Marc Yao Kwame, 13 let, Pobřeží slonoviny

Bylo ti 11, když tě obchodník s otroky nalákal na práci na farmě v Pobřeží slonoviny. Tvrdil ti, že dostaneš kolo a budeš moct rodičům pomoci 150 dolary, které jim budeš měsíčně posílat. Ovšem realita je jina. Pracuješ denně od šesti ráno do půl sedmé večer, na oběd máš pouze čtvrt hodinovou přestávku. Měříš 120 cm a pytle kakových bobů, které musíš tahat, jsou vyšší než ty. Abys je unesl, musí ti je někdo nandat na hlavu, ty pod tou tíhou ale často upadneš a farmař tě potom bije, že nepracuješ pořádně. Často mivaš hlad, jídlo, které dostavaš, ti zdaleka nestačí dodat energii, kterou na farmě vydaš. Noci traviš s osmnácti dalšími otroky v jedné místnosti 7 krat 6 metrů, ve které jste všichni zamčeni. Přestože tve životní podmínky jsou tak strašné, utect se bojíš. Všichni, které jsi viděl, že se o to pokusili, byli surově zbiti, někteří k smrti.

Ukázka č. 2

Sunmankar, 6 let, Ghana

Před několika měsíci stala tvoje rodina, vlastníci rodinnou farmu, kde pěstuje kakao, před rozhodnutím. Buď tě pošle do školy a bude doufat, že ti to v budoucnu zajistí lepší život, anebo tě necha doma pracovat na farmě a bude mít lepší vynosy z pěstování. Jinak jste velmi chudi, někdy mate ty i tvoji dva sourozenci hlad. Tys chtěl radši zůstat doma, nevíš, k čemu je chození do školy dobre. Hodně tvych kamaradů doma zůstava a pracuje, po večerech si pak spolu hrajete. Znaš i jine děti, jejich rodiče taky pěstují kakao, ale jsou zahrnuti v nějaké organizaci, které říkají družstvo, a ti všichni do školy chodi. Často tam hraji různé hry a to by se ti libilo. Jenomže jsi viděl, že tvoji rodiče pracuji opravdu hodně, a nechtěl jsi je v tom nechat. Mimo školu by ti už moc času nezbylo. Navíc škola stojí peníze, kterých moc nemate. Takže pracuješ na farmě, podle potřeby osm nebo i dvanact hodin denně. Jenom mama ti někdy řika, že třeba do školy přece ještě půjdeš, ty se ale necitíš tolik nespokojeny.

Ukázka č. 3

Shama Ismael, 9 let, Indonesie

Tvoji rodiče vlastní malou rodinnou farmu, na ktere pěstují kakaove boby. V době, kdy je na farmě nejvic prace, pomahaš jim, ale mimo sezonu, kdy vaše rodina nema žádný další příjem, musíš chodit do prace, tvoji rodiče žádnou práci neseženou. Pracuješ v nelegalni továrněna boty, kde si vydělaš v přepočtu necelych sto korun měsíčně a ty odevzdaš rodině. Tvoje obvyklá pracovní doba je 14 hodin denně s jednou hodinovou přestavkou, která není placena. Do továrny, kde pracuješ, jezdiš každý den na kole 11 km. Kdyby ses z továrny pokusil utect, abys mohl chodit do školy, tvůj tata by tě zmlatil a poslal zpatky.

Jaká nebezpečí dětem hrozí?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MUNDANI

Úkol č. 3

- Pojdme navázat na problematiku férového obchodu aktivitou **"Co zjistíme z obalu čokolády?"**
- Tvým úkolem bude formulování rozdílů mezi běžnou a „férovou“ čokoládou. Máš možnost využít i konkrétní vzorky, které dostaneš od učitele.
- Dostaneš jeden obal od běžné čokolády. Pozorně si jej s kolegou prohlédněte a doplňte tabulku.

Obal od běžné čokolády	
Značka	
Výrobce	
Země původu	
%podíl kaka v čokoládě	
Pěstitel kaka	

Obal od „férové“ čokolády	
Značka	
Výrobce	
Země původu	
%podíl kaka v čokoládě	
Pěstitel kaka	

Rozdíly v obalech běžné a „férové“ čokolády.	
--	--

MUNDANI

Úkol č. 4

Aktivita „**Férová reklama**“

Navrhni pomocí pastelek fixů a papírů obal čokolády, který nelže a obsahuje principy férového obchodu.

- Na závěr aktivity výsledek představte ostatním skupinám.

Zdroj, autor:

Gymnázium Teplice

Flag of Germany. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 26.8.2007 [cit. 2019-03-15]. Volně dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/ba/Flag_of_Germany.svg.

Flag of the Czech Republic. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 20.08.2011 [cit. 2019-03-15]. Volně dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cb/Flag_of_the_Czech_Republic.svg.

Logo FIFA. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2010 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:FIFA_Logo_\(2010\).svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:FIFA_Logo_(2010).svg).

Logo Fair Play [online]. In: . [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://logos-download.com/19792-fifa-fair-play-logo-download.html>.

CIFP logo. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2010 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/File:CIFP_logo.gif.

ANDRÉ KARWATH. Chocolate. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2005 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chocolate.jpg>

A. KNIESSEL. KinderSchokolade. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2005 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:KinderSchokolade.jpg>

